

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

55-2



BRNO 2014

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 55
Volume 55

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady <i>Head of editorial board</i>	Pavel Kouřil
Redakční rada <i>Editorial board</i>	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor <i>Editor in chief</i>	Petr Škrdla
Výkonná redakce <i>Assistant Editors</i>	Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Hedvika Břínková
Technická redakce, sazba <i>Executive Editors, Typography</i>	Alice Del Maschio
Software <i>Software</i>	Adobe InDesign CS5
Vyobrazení na obálce <i>Cover Picture</i>	<i>Mikulčice-Valy, most č. 1. Předběžná rekonstrukce mostu R. Skopala, podle Poláček 2000 (viz obr. 9 na str. 46)</i> <i>Mikulčice-Valy, bridge No. 1. A preliminary reconstruction of the bridge by R. Skopal, in accordance with Poláček 2000 (see Fig. 9 on page 46)</i>
Adresa redakce <i>Address</i>	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk <i>Print</i>	Azu design s.r.o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

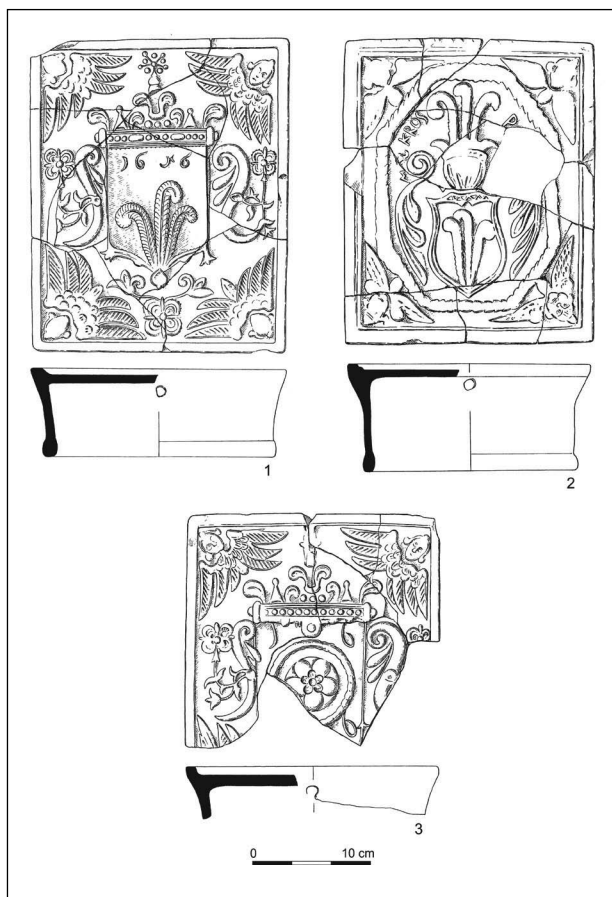
Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2014

Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR

Copyright © 2014 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors



Obr. 51. Holešov – zámek. Komorové kachle nalezené při průzkumu nádvoří.

Abb. 51. Holešov – Schloss. Die Blatnapfkacheln gefunden bei Untersuchung des Vorhofes.

ramiky, což naznačuje přímou souvislost s hutnickými zařízeními. Prostorově byl želechovický objekt situován do vzdálenosti 150 m od železářských pecí. R. Pleiner interpretuje objekt č. 8 jako „základ polozahloubeného, snad srubového přístřešku s ohništěm nebo krbem v rohu, který nepochybně souvisel s prací v železářské huti“ (Pleiner 1955, 14).

Karel Faltýnek, Pavel Šlězár

Literatura

Pleiner, R. 1955: *Výroba železa ve Slovanské huti u Želechovic na Uničovsku. Rozpravy Československé akademie věd. Řada společenských věd, sešit 65/6.* Praha: Československá akademie věd.

Resumé

Haňovice (Bez. Olomouc), „Nad Kamenným rybníkem“, Parz. Nr. 150/16. Frühmittelalter. Produktionsareal (Eisen). Rettungsgrabung.

HOLEŠOV (OKR. KROMĚŘÍŽ)

Zámek. Středověk, novověk. Tvrz. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum probíhal při rekonstrukci nádvoří holešovského zámku. Po skrývce recentních nadložních vrstev bylo postupně odkryto, začištěno a zdokumentováno celkem 19 kamenných nebo cihlových konstrukcí. Za nejmladší lze považovat tři pozůstatky cihlových trativodů překrytých plochými kameny, svádějících vodu ze střešy do novověké jímky v jihovýchodní části nádvoří. Chronologicky je možné je zařadit snad do období pozdního baroka, jisté však je, že byly využívány až do počátku 20. století.

Během výzkumu byly při západní straně nádvoří (u vjezdu) zachyceny dvě paralelně vedoucí a spolu související cihlové zdi interpretované jako obvodové stěny chodby, která se zřejmě svažovala severovýchodním směrem (případně se zde také mohlo nacházet schodiště). Část klenby byla později ubourána novodobými zásahy a chodba byla zasypána. Tento předpoklad se následně potvrdil nečekaným propadem cihlové klenuté chodby poblíž středu nádvoří, která byla zasypána, avšak sedlá zemina vytvořila pod klenbou kavernu. V propadlé chodbě se po dvou metrech nacházela novější cihlová zadržka a nebylo možné dále pokračovat v průzkumu. Datovat tuto chodbu lze snad do období pozdní renesance či baroka (rozhodně však nesouvisí se stavbou nynějšího zámku).

Se stavbou renesančního zámku lze zřejmě ztotožnit kamenné zdivo nacházející se při západní stěně nádvoří. Byly u něj zjištěny zbytky klenby a jedná se tak patrně o součást suterénu renesančního zámku. Další kumulace konstrukcí se nacházela v jižní části zámeckého nádvoří a její účel se dá dnes již jen těžko zjistit. Je však patrné, že se zde nacházela chodba zakončená točitým schodištěm, jehož stěny byly opatřeny bílou omítkou. Zánik těchto prostor lze datovat na základě velkého množství novověké keramiky nalezené v prostoru mezi zdmi (především se jedná o kachle; obr. 51, 52) do první poloviny 17. století. Kamennou konstrukci, která tvoří nároží zděné budovy poblíž severního rohu nádvoří, lze také snad přiřadit ke staršímu období (renesance), vzhledem k torzovitosti zdiva však nelze zrekonstruovat půdorysnou dispozici stavby.

Velice důležitým zjištěním bylo odkrytí zbytků středověkého souvrství v severním rohu nádvoří (po celé zbylé ploše nádvoří se nacházely novověké až recentní navážky se zlomky cihel a nahodilé novověké keramiky). Provedenou sondáží bylo získáno větší množství materiálu, který lze zařadit do období 14. – 15. století, a vrstva tak poukazuje na středověké aktivity právě v tomto prostoru (patrně zbytky středověké tvrze). Při dalších pokusech o rekonstrukci prostoru holešovského zámku v období 14. – 16. století je nutné vzít v úvahu otázku, zda středověká tvrz nebyla původně rozsáhlejší, než se

Obr. 52. Holešov – zámek. Půdorys renesanční stavby v jižní části nádvoří.

Abb. 52. Holešov – Schloss. Grundriss des Renaissance-Gebäudes im Südteil des Vorhofes.

soudilo (nezasahovala do severní části dnešního zámku), nebo zda skutečně renesanční zámek respektoval její původní půdorys (zbytky zdiva starého zámku se nacházejí hlavně v jižní části stavby).



Ivan Čížmář

Resumé

Holešov (Bez. Kroměříž), Schloss. Mittelalter, Neuzeit. Festung. Rettungsgrabung.

HOLEŠOV (OKR. KROMĚŘÍŽ)

Náměstí Svobody, ulice U potoka. Novověk. Synagoga, město. Záchranný výzkum.

Stavební práce byly prováděny v centru Holešova, v ulicích Sušilova, Malá, U potoka a na náměstí Svobody. Jednalo se o položení nových nízkonapěťových kabelů do liniového výkopu. Přibližnou trasu liniových výkopů, ve kterých byly zachyceny archeologické situace, lze pak určit na ZM ČR 1:10 000 (list 25-31-04) v linii mezi koordináty 317/10, 322/12 a 313/8, 315/7 mm od Z/J s. č.

Ve výkopech na náměstí Svobody se podařilo začístit a zdokumentovat základy tzv. Nové synagogy, která byla slavnostně vysvěcena 3. září 1893, a upřesnit tak její lokalizaci. Podle archivních pramenů se jednalo o samostatně stojící zděnou budovu s valbovou střechou, jejíž vnější rozměry činily 28×17 m, výška po hlavní střechu 11 m a po špičky věží 18 m. První pokus o vypálení synagogy proběhl 24. 7. 1941, ale zárodek ohně byl včas uhašen. V noci z 11. na 12. 8. roku 1941 synagogu zachvátil další požár, při kterém měli místní hasiči zakázáno hasit. Po rozebrání zbytků základu synagogy v první polovině roku 1942 byl terén zplanýrován na niveletu o cca 0,5 m vyšší než dříve.

Další archeologické situace se objevily v ulici U potoka, kde se podařilo zdokumentovat klenbu barokního sklepa, zbytky cihlového zdiva a dlažby rámcově novověkého stáří.

Ivan Čížmář

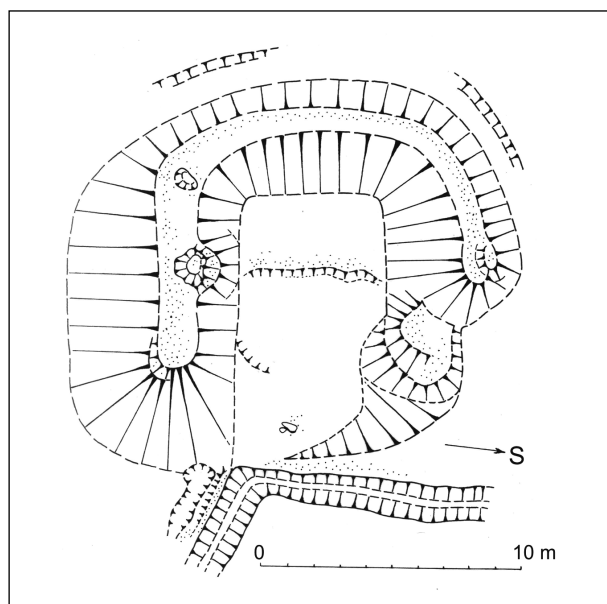
Resumé

Holešov (Bez. Kroměříž), náměstí Svobody (Platz), U potoka-Straße. Neuzeit. Synagoge, Stadt. Rettungsgrabung.

HOSTĚNICE (OKR. BRNO-VEŇKOV)

„V Srdci“. Středověk, novověk. Vápenické pece. Povrchový průzkum.

Na konci roku 2013 jsem provedl v rámci svého interního projektu na Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., dotovaného Jihomoravským krajem, terénní průzkum dosud neznámého výrobního okrsku



Obr. 53. Hostěnice (okr. Brno-venkov), V Srdci. Půdorys středověké vápenické pece II.

Abb. 53. Hostěnice (Bez. Brno-venkov), V Srdci. Grundriss des mittelalterlichen Kalkofens II.